

כותנה - ממו"פ ליישום בשדה

נהלים לגידול כותנה

2014-15

תכשירי

אגן

**לחקלאות נבונה
וליבול איכותי**

www.agan.co.il

אגן

זני כותנת מכלוא מסדרת אקלפי HA-1432, HA-690, HA-701 פריצת דרך עולמית

- משלבים יכול גבוה בדומה לאקאלה עם איכות סיבים קרובה לפימה

- בעלי און צימוח חזק בתחילת העונה במגוון רחב של תנאי גידול

- חסכוניים בניצול מים

- עמידים לחלפת וסבילים לדורת ופוזריום

- מוכנים לקטיף כשבועיים לפני הפימה

- מתאימים לדו-גידול

Hazera Genetics

מערך המכירות של הורזע גנטיקה מסתמך לפייתך וישמה לחלוק עמך מידע נוסף אודות הזנים:

דוד אלעזר, מפקח ייצר וזעים 054-5656286
יחיאל טל, מנהל זנים 054-5656301

סיר דורי, מנהל יחידה עסקית גז'ט 054-5656401
רמי ירון, מנכ"ל ומנהל זני גז'ט 054-5656336
אבי אבינו, מנהל גז'ט ישראל 054-5656410

להזמנת זרעים: רד ברמי, שירת לקוחות גז'ט טל 08-8509979 סקס 08-8509946 E-mail: veredb@hazera.com

הורזע גנטיקה בע"מ, ברו"מ, ד.ב. שקיטם, 79837 • טל 08-8508815 • סקס 08-8502442 • E-mail: hag@hazera.com • www.hazera.co.il

סיים לבי המידע שנקשרים זה לזאת מידע משלים/אזורי ייחול ייסטר גנטי אף כנתב ע"י גנטי התברר ומסקני תמצאת מסמנות ספציפיים שערובה "הורזע" הוא אינו שלם לפני בוגרית מריק ואף לראות בו סמנים חיוך. המלצת, הודרכו, מנג או הבטחה כלשהם, והתברר הון תמצאות היכול בפועל עלולים להיות שונים ממוחזר בחלות בגורמים רבים נראשם תואי הגידול וידיכי היסודל. עמית ואנשי גידול מוכנים כאנדוקרטיה בלבו. ההזמנת להמחשה ולא מציגת המוצר. זרעים נמכרים AS IS והיחסיאם נספך להגבלת מאחריות ולחוקאים המופיעים במסמכר בקטלוג התברר. על אודות המצרים ובחבובה האינטרנט <http://www.hazera.com/english/terms.asp> סולת: כל כל הזכיות מסורת להורזע גנטיקה בע"מ www.hazera.com

08-8509946

מגדלים יקרים,

אנו שמחים להוציא לאור מהדורה שלישית של "נהלים לגידול כותנה", חוברת שמיועדת לעוסקים בענף וכיניהם: מגדלים, מדריכים, פקחים, חוקרים, ספקי תשומות, ארגונים תומכים, ולכל מי שעניין לו בענף הכותנה. לענף הכותנה בישראל היסטוריה מפוארת ועתיד מבטיח כגידול שמשתלב במחזור גידולי השדה בארץ, כמו גם בנופיה. דורות של מגדלים ואנשי מקצוע הביאו את הענף להישגים מקצועיים מהגבוהים בעולם. תנאי הכרחי להצלחת הענף בעתיד הוא, כמובן, קיומם של מחיר שוק ותנאי סחר שמאפשרים רווחיות נאותה. אולם זהו אינו תנאי מספיק.

גידול הכותנה הוא מהארוכים והמורכבים בין גידולי השדה, שדורש ידע רב, מקצועיות ומחויבות לכיצוע מדויק ובזמן. על מנת שהכותנה הישראלית תשמור על כושר תחרות מול מגדלי כותנה אחרים בעולם ומול גידולים מתחרים בשדותינו, אנו נדרשים לשיפור מתמיד בהישגים - שימוש אופטימלי בתשומות תוך שימוש בטכנולוגיות מתקדמות, וגידול מתמיד ביכול ובאיכות הכותנה.

חוברת זו מרכזת את הניסיון והידע המקצועי שנאסף לאורך שנים רבות של גידול, מחקר ופיתוח בענף הכותנה, שבחלקו הגדול הוא תוצאה של השקעות מגדלי הכותנה במו"פ. מטרתה להיטיב ולשפר את גידול הכותנה ולהשיא את היכול ואת איכותו.

מקום נכבד בקידום ענף הכותנה ראוי לייחס למאמצי הפיתוח והטיפול הגדולים והממושכים שנעשו במוסדות המחקר, אצל צוותי המדריכים ובחברות הזרעים בארץ.

לצד פיתוח מתמשך של זנים חדשים, פותחו ממשקי גידול בשיטות השקיה שונות, ועדיין נלמדות שיטות בקרת צמיחה מיטביות, כמו גם ממשק שימוש יעיל של חומרי דישון והדברת מזיקים.

בעניין זה, המהדורה החדשה דנה בתחלופת חומרים כימיים המשמשים להדברה של עשכים רעים ושל חרקים מזיקים ובאופטימיזציה בשימוש בחומרים תחליפיים.

בקרת הגידול ומעקב הצמיחה עדיין מהווים אתגר למחקר ולפיתוח. ענף הכותנה נמצא בחזית המחקר של שימוש בטכנולוגיות חדשניות, שכוללות טכנולוגיות מתקדמות למעקב אחר צמיחה ושיטות של חישת שדות מרחוק, שנמצאות על סף הכניסה לשימוש מסחרי רחב היקף.

לצד הידע וניסיון רב השנים נוהל הגידול מעמיד לרשות המגדל כלי להתאמה עדכנית לגידול כותנה בישראל. הוצאת חוברת הנהלים לא הייתה מתאפשרת ללא תרומתם של מדריכים ואנשי מועצת הכותנה באיסוף ובכתיבת התכנים, בעריכתם ובהוצאתם לאור.

תודות ל-איתן סלע, און רבינוביץ', אור רם, אמנון ליסאי, אריאלה ניב, אריה בוסק, אשר אייזנקוט, בועז נוי, ג'ון זילברמן, דוד שמש, יגאל פלש, יואב גולן, יורם שטיינברג, מיכאל לזר ומיכל אקסלרוד, וכן לצוותי העבודה של "זרעי ישראל", "הזרע ג'נטיליס", "פיטק" ו"אגם חקלאות מתקדמת".

יבואו כולם על הברכה.

אנו בטוחים שנוהל גידול זה, ובעזרת המדריכים המיומנים שעומדים לרשותכם, יאפשרו לכם להוביל את ענף הכותנה לפסגות חדשות.

צוות פרויקט 250

אורי גלעד

- מנכ"ל מועצת הכותנה

יונתן ספנסר

- מנהל פרויקט 250

עופר גורן

- ממ"ר כותנה וגידולי קיץ

המועצה לייצור ושיווק כותנה בעמ'

מדינת ישראל
 משרד החקלאות ופיתוח הכפר
 שה"מ, האגף לגידולי שדה

ארגון עובדי הפלחה
 אגודה שיתופית חקלאית בעמ'

Phytech

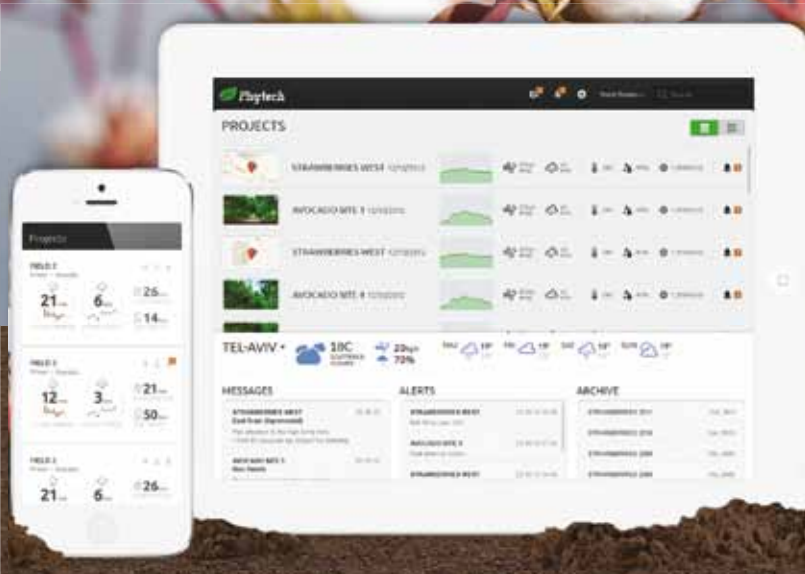
פיטק

מערכת תומכת החלטה
לניהול הגידול

- ניטור השדה באמצעות חיישני צמת, קרקע ואקלים
- העברת הנתונים בזמן אמת למגדל
- קבלת התראות בהתאם לנתונים

הנחיות שימוש במערכת
לגידול כותנה
בעמוד 45 בחוברת זו

לפרטים נוספים:

לירז - 052-4709744 | liraz@phytech.com

www.phytech.com

תוכן העניינים

הכותנה בתנועה מתמדת מרץ 2014
 מאת: יורם שטיינברג

ענף הכותנה הוא דינמי ביותר שוקק חיים ואינו מוותר. אפילו שנדמה שאוטוטו... הוא גוע, את שורשיו העמוקים באדמה הוא תוקע. אינו מוכן לזוז בשום תנאי ואופן ובוזה, מכל הגידולים, הוא יוצא דופן.

בעבר היה מקובל בגד"ש "הסלוגן" שהכותנה היא "גידול העוגן". אך במשך השנים הועם קצת אורה ואף יש מגדלים שהכניסו למגירה.

אבל יש גם שומרי הגחלת, שמאמינים שיש לכותנה עוד תוחלת. ובמהרה בימינו תשוב למקומה והפעם עם זקיפות קומה. המחקר בענף לא שוקט על שמריו: המגדלים מיישמים כמובן מאליו את החידושים בתבונה, בחריצות ואמונה.

בטיפוח זנים מסתכלים קדימה, "הזרע" באקלפי ו"זרעי ישראל" בפימה. ממשיכים ללמוד איך לחסוך במים, ומשתמשים בטכנולוגיות החוסכות עבודת ידיים.

בעזרת היעילות והשיכלולים ממשיכים להשיא יבולים. ובתקווה שעם השתפרות תנאי השוק לטובה ייגדלו השטחים ללא פגיעה בסביבה. והעקר שנמשיך להאמין ולקוות שיבואו שנים הרבה יותר טובות.

פתיחה: 4

חלק ראשון - נהלים בגידול כותנה

ריכוז פעולות חיוניות בניהול גידול כותנה: 8

מערך עיבודים: 10-18

עשבים רעים והדברתם: 19-21

נוהלי זריעה והצצה: 22-23

מזיקים והדברתם: 24-33

השקייה ובקרתה: 34-47

דישון ובקרתו: 48-51

נוהלי שילוך: 52-53

אבטחת איכות בכותן גלמי: 54-59

חלק שני - מידע בגידול כותנה

מערך עיבודים כללי: 60-61

מידע: עשבים רעים והדברתם: 62-67

מידע: מזיקים והדברתם: 68-75

שיטות ניטור: 76

רעילות: 77-79

תכשיירינו לכותנה

קוטלי עשבים

סרגט - היעיל והזול ביותר להדברת סעידה,
לכיד, כוסאב ועוד

דקוטה - למניעת עשביה **חדש!**

גליפורורה - להכנת שטחים **חדש!**

טריפלורן - למניעת עשביה

אורורה/גליפוס - להדברת עשביה כללית

קוטלי חרקים

אמפלינו - להדברת הליותים **חדש!**

טלסטאר - התכשיר היעיל ביותר להדברת
זחל וורוד. לאחרונה, **מרשל** נמצא יעיל גם
בהדברת זחל וורוד.

טיטאן/מרשל/אטברון/דורסן -
להדברת מזיקים

פליקטרן וטדין - להדברת אקריות

קוטלי מחלות

מנקו-די/מנקוזן - להדברת חלפת

צוות המחלקה החקלאית עומד לרשותך:

נבב - חיים קפלן, 052-246 9552 **לכיש**, נבב מזרחי, ערבה - תומר שטיין, 052-246 9553
שפלה - מעין בולני, 052-246 9554, **חוף כרמל**, שרון - מנשה לנג, 052-246 9558
נליל מערבי - ישי בירתי, 052-246 9555, **עמק יזרעאל** - מורן סיטי, 052-342 7521
עמק בית שאן, בקעה - אבידע אלון, 052-312 7817, **בולן**, **נליל עליון** - ניסים יטאח, 052-246 9556
מנהל תחום מים וטיפול אחר קטיף - אמנון מנגוס, 052-772 8062
מנהל מכירות - יובל שטוסר, 03-796 4323, **מנהל מחלקה** - יובל בנימיני, 052-246 9551

אקאלאג בריאה יוגר

לונסמבורג תעשיות בע"מ

טל: 03-796 4300 www.luxembourg.co.il

